

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4099/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Добриле Страјине, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Крстић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Високи савет судства – Основни суд у Врању, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 2565/19 од 01.04.2020. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиле изјављеној против пресуде Вишег суда у Врању Гж 2565/19 од 01.04.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Вишег суда у Врању Гж 2565/19 од 01.04.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању Прр1 158/19 од 22.08.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужили на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Општинског, сада Основног суда у Врању И 743/17, ранији број И 442/09, исплати на име главног дуга, и то на име разлике зараде за период од јануара до марта 2002. године износ од 1.003,60 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2002. године па до коначне исплате; на име разлике регреса за неискоришћени годишњи одмор за 2001. годину износ од 8.771,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2002. године, па до коначне исплате; на име трошкова парничног поступка износ од 27.472,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.04.2004. године па до коначне исплате и на име трошкова извршења износ од 5.217,00 динара са законском затезном каматом почев од 22.08.2019. године као дана пресуђења па до коначне исплате, док је одбијен део тужбеног захтева тужиле за тражену законску затезну камату на досуђени износ трошкова извршног поступка почев од 03.03.2009. године па до 21.08.2019. године, као

неоснован. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 13.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Врању Гж 2565/19 од 01.04.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Врању Прр1 158/19 од 22.08.2019. године у усвајајућем делу става првог, у погледу главног дуга на име разлике зараде и регреса и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Врању Прр1 158/19 од 22.08.2019. године у усвајајућем делу става првог, у погледу трошкова парничног и извршног поступка и обавезана је тужена да тужиљи, на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року у предмету Општинског, сада Основног суда у Врању И 743/17, ранији И 442/09, исплати: на име трошкова парничног поступка износ од 9.157,33 динара са законском затезном каматом почев од 23.04.2004. године па до коначне исплате; на име трошкова извршног поступка износ од 2.608,50 динара са законском затезном каматом почев од 22.08.2019. године па до коначне исплате, док је одбијен тужбени захтев тужиље за исплату већег износа од досуђеног на име трошкова поступка па до траженог износа од 27.472,00 динара, као и за исплату већег износа од досуђеног на име трошкова извршног поступка па до траженог износа од 5.217,00 динара, као и за камату на одбијене износе, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је жалба тужене изјављена на одбијајући део става првог изреке као недозвољена. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Према наведеној одредби ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

У конкретном случају, уз посебну ревизију тужиље приложене су одлуке које потврђују неуједначено поступање истог другостепеног суда у истоветним чињенично-правним споровима. Због тога је, по оцени Врховног касационог суда о изјављеној ревизији потребно одлучивати ради уједначавања судске праксе, па је зато и одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиље није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Поднетом тужбом тужиља тражи накнаду материјалне штете због утврђене повреде права на суђење у разумном року у поступку извршења ради наплате новчаног потраживања из радног односа код извршног дужника – предузећа са већинским

државним капиталом. Тражена висина штете обухвата и укупне трошкове поступка досуђене извршном исправом са припадајућом затезном каматом и укупне трошкове извршног поступка одређене донетим решењем о извршењу, који нису наплаћени у судском извршном поступку.

Одредбом члана 31. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана када је стекла право на правично задовољење. Према другом ставу тог члана, одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна.

Циљ накнаде материјалне штете је да се у имовини оштећеног успостави стање које је било пре него што је штета настала (члан 185. Закона о облигационим односима). То је основно начело одштетног права и оно забрањује да накнада штете буде већа од стварно настале штете. Означено начело, примењено у овом случају, успоставља обавезу тужене да накнади штету у висини тужиљиног новчаног потраживања из радног односа досуђеног извршном исправом, које није наплаћено у извршном поступку, и само део трошкова насталих у парничном и извршном поступку. У погледу накнаде штете – парничних трошкова и трошкова извршења ненаплаћених у извршном поступку тужила, као један од више активних супарничара који су једном тужбом тражили наплату новчаних потраживања из радног односа а затим поднели и један предлог за извршење, није солидарни поверилац. Сагласно члану 425. Закона о облигационим односима, солидарност поверилаца се не претпоставља, већ мора бити уговорена или законом одређена.

Извршном исправом донетом у парничном поступку није одређена солидарност тужилаца у том поступку као поверилаца парничних трошкова, а то није учињено ни донетим решењем о извршењу у погледу трошкова одређених тим решењем. Према одредбама Закона о парничном поступку, одлука о трошковима поступка у којем су учествовали супарничари зависи од облика супарничарства.

Тужила је у парничном поступку који је окончан правноснажном пресудом Општинског суда у Врању имала положај формалног активног супарничара из члана 199. став 1. тачка 2. тада важећег ЗПП. Између тужилаца у том спору није постојала солидарност у односу на главно потраживање јер је сваки од њих тражио наплату свог новчаног потраживања из радног односа. Због тога не постоји њихова солидарност ни у погледу одлуке о споредном захтеву за исплату парничних трошкова, већ сваком од њих припада једнак део досуђених парничних трошкова. Исто правило важи и за трошкове извршења, одређене решењем о извршењу, по једном предлогу који је поднело више извршних поверилаца.

Следствено томе, тужила не може основано од тужене тражити накнаду материјалне штете проузроковане повредом права на суђење у разумном року у висини трошкова парничног и извршног поступка неизмирених у поступку извршења, преко износа који одговара њеном уделу у истима (члан 156. став 1 раније важећег и члан 160. став 1. сада важећег ЗПП).

Из наведеног разлога, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, због чега је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**